

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdlila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce P. O.**, zastoupeného JUDr. Jiřinou Jirákovou, advokátkou, se sídlem Třebízského 175, 274 01 Slaný, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 43 Ca 78/2002 - 18 ze dne 22. 10. 2002,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 26. 2. 2002 byl žalobci od 20. 3. 2002 odňat (dále jen „stěžovatel“) částečný invalidní důchod, neboť dle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Kladno ze dne 14. 2. 2002 již není částečně invalidní, protože z důvodu nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti o 25 %. Pro nárok na částečný invalidní důchod se však dle § 44 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), vyžaduje alespoň pokles o 33 %.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel v souladu s tehdy platnou právní úpravou opravný prostředek, ve kterém namítal nesprávné zjištění poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 10. 2002, č. j. 43 Ca 78/2002 - 18, rozhodnutí žalované potvrdil. V odůvodnění uvedl, že si pro své rozhodnutí vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“), podle kterého (ze dne 25. 6. 2002) stěžovatel pracoval vždy jako nekvalifikovaný dělník. Řadu let měl bolesti bederní páteře s občasným vyzařováním do levé nohy s občasnými blokádami a nervosvalovým drážděním. Pro akutní zhoršení bolestí bederní páteře byl v roce 1999 uznán částečně invalidním. Komise pak stanovila pokles jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti na 25 %, k dalšímu zvýšení nebyl shledán důvod a dle jejího závěru stěžovatel nebyl k datu vydání rozhodnutí částečně invalidní. Byl schopen vykonávat nekvalifikované dělnické práce, nevhodná byla práce nadměrně fyzicky těžká, manipulace s těžkými předměty, zejména zdvíhání v předklonu. Podle názoru soudu měla posudková komise dostatek podkladů ke zjištění zdravotního stavu stěžovatele, její posudek je úplný, podrobně odůvodněný, byl vypracován v řádném složení komise, za účasti navrhovatele a v přítomnosti odborného lékaře podle stěžovatelova rozhodujícího zdravotního postižení.

Proti rozsudku podal stěžovatel dne 28. 11. 2002 v souladu s tehdy platnou právní úpravou odvolání k Vrchnímu soudu v Praze. Řízení o odvolání se však ze zákona podle § 129 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zastavilo dnem 1. 1. 2003. Podle tohoto ustanovení však stěžovatel měl možnost do 31. 1. 2003 podat proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost podle soudního řádu správního, což i využil, když 29. 1. 2003 podal kasační stížnost, ve které se domáhá jeho zrušení. V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že v napadeném rozsudku ani v předcházejícím rozhodnutí žalované nebylo odůvodněno vůbec, proč v roce 1999, kdy byl stěžovatel uznán částečně invalidním, byl jeho zdravotní stav hodnocen dle kapitoly XV., odd. E, položky 3, písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena na 25 % a zvýšena dle § 6 odst. 4 této vyhlášky o 10 % na celkovou hodnotu 35 % a naproti tomu v roce 2002, kdy byl navrhovatel odňat částečný invalidní důchod, byl hodnocen dle kapitoly XV., odd. F, položky 2, písm. b) uvedené vyhlášky bez zvýšení dle § 6 odst. 4. Podle stěžovatele muselo dojít k omylu při užití příslušného oddílu, neboť oddíl F upravuje stavy po úrazech a položka 2 stavy po zlomeninách čelistí, písm. b) špatně zhojené s defektem s ovlivněním inervace, žvýkání, mimiky, hlasu s mírou poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 20 - 40 %. Tímto zdravotním postižením však stěžovatel netrpí. Podle názoru stěžovatele měl být hodnocen jeho zdravotní stav minimálně tak, jako v roce 1999. Soud měl přihlídnout ke skutečnosti, že stěžovateli je 46 let a s ohledem na své vzdělání vykonával vždy jen nekvalifikované dělnické profese. Jakákoli nekvalifikovaná dělnická práce je pro něj nadměrně fyzicky těžká a možnost rekvalifikace je u něho vyloučena. Proto žádá, aby byl jeho zdravotní stav přešetřen nezávislým kolegiem znalců - lékařů specialistů, jejichž specializace odpovídá jeho zdravotním potížím. Stěžovatel tak namítá nesprávné zjištění skutkového stavu soudem, což představuje tzv. jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí po věcné stránce včetně hledisek dle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k názoru, že kasační stížnost není důvodná.

Namítaným důvodem je důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jenž spočívá v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu pro nedostatek důvodů by mohl nastat pouze v případě, že by řízení před soudem trpělo nedostatkem skutkových zjištění, o něž soud opřel své rozhodovací důvody. Takovou vadou by mohlo být,

pokud by soud opřel své rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, popřípadě zjištěné v rozporu se zákonem, nebo by pominul některé rozhodné skutečnosti, které byly v řízení prokázány, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny. Skutkové zjištění by mohlo být vadné též za situace, kdy v hodnocení důkazů je z hlediska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, případně věrohodnosti logický rozpor. Za jinou vadu řízení, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí, by mohl být považován postup soudu, v jehož důsledku by za podklad rozhodnutí soudu byl vzat neúplný či nepřesvědčivý posudek posudkové komise ministerstva ve věci rozhodného zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání rozhodnutí správního orgánu (žalované).

Podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec částečně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %. Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví prováděcí předpis. Tímto předpisem je výše zmíněná vyhláška č. 284/1995, kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, která v příloze č. 2 obsahuje procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Nejvyšší správní soud dále aplikoval § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, podle kterého Ministerstvo práce a sociálních věcí posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů i pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku stěžovatele ohledně nesprávného podřazení jeho zdravotního stavu pod druh zdravotního postižení uvedeného v příloze č. 2 k vyhlášce č. 284/1995. Kapitola XV., odd. F, této přílohy se nevztahuje na stavy po úrazech a položka 2 stavy po zlomeninách čelistí, jak uvádí stěžovatel. Stavy po úrazech byly sice v tomto oddíle upraveny, avšak ve znění uvedené vyhlášky účinném do 31. 3. 2000. Pro danou věc je však rozhodné znění účinné ke dni vydání napadeného správního rozhodnutí, tj. k 26. 2. 2002. Od tohoto data se tak uvedený oddíl vztahuje na dorzopatie, deformující dorzopatie a spondylopatie, přičemž položka 2 písm. b) se vztahuje na degenerativní změny na páteři a ploténkách s lehkým funkčním postižením zpravidla více úseků páteře, s občas vystupujícími projevy nervového a svalového dráždění (např. cervikokraniální syndrom, cervikobrachiální syndrom, lumbální syndrom, ischialgie, syndrom sakroiliakálního skloubení, občasné blokády), slabosti svalového korzetu, omezením pohybu v postiženém úseku, omezení pro vynucené polohy a fyzicky náročné aktivity. Takové zdravotní postižení podle této vyhlášky způsobuje míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve výši 15 - 25 %. Posudek je tak z hlediska popsání zdravotního postižení stěžovatele zcela koherentní a nerozporný.

K námitce nesprávného zjištění zdravotního stavu stěžovatele uvádí Nejvyšší správní soud následující. Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jímž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství.

Ze spisu bylo zjištěno, že na žádost Krajského soudu v Praze vypracovala Posudková komise ministerstva v Praze 5 posudek, ze kterého vyplývá, že stěžovatel nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované plně ani částečně invalidní podle § 39, 44 zákona o důchodovém pojištění. Podle tohoto posudku byl stěžovatelův zdravotní stav posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení významně nadhodnocen, byl opomenut fakt, že subjektivní potíže byly závislé na právě vykonávané práci, která byla opakovaně fyzicky těžká. V neurologických nálezech nepřetrvávaly známky významnějšího dráždění, stejně tak známky poškození odstupujících nervových kořenů ani útlaku míchy, nebyly příznaky jakéhokoliv ochrnutí na dolních končetinách, které byly volně hybné, bez úbytku svalové síly a hmoty. Elektromyografické vyšetření svědčí pouze pro velmi lehké povšechné poškození prvního levého křížového nervového kořene, a to pouze citivých nervových vláken, motorická vlákna poškozena nejsou, podle posudku tak jde o nález z posudkového hlediska zcela nezávažný. Procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla zhodnocena podle kapitoly XV., odd. F, položky 2, písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. na 25 %. Pro zvýšení této hodnoty podle § 6 odst. 4 nebyl shledán žádný zákonný důvod. K výzvě soudu byl tento posudek doplněn o vyjádření, dle kterého posudková komise měla k dispozici spisovou dokumentaci okresní správy sociálního zabezpečení a zdravotnickou dokumentaci praktického lékaře, měla tedy možnost prostudovat odborná vyšetření z minulosti i z doby rozhodné pro posouzení. Komise uvedla, že pro posudkový závěr není třeba tomografického vyšetření, neboť je rozhodující klinický nález a omezení funkce tělesného orgánu nebo aparátu, nikoliv event. nález na zobrazujícím vyšetření.

Nejvyšší správní soud neshledal žádné výše zmíněné vady posudku posudkové komise. Ztotožňuje se tak s názorem krajského soudu, podle kterého je tento posudek úplný, podrobně odůvodněný, byl vypracován v řádném složení komise, za účasti navrhovatele a v přítomnosti odborného lékaře podle stěžovatelova rozhodujícího zdravotního postižení. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod pro to, aby si soud opatřoval znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství.

Posudku posudkové komise ministerstva, který byl podkladem napadeného rozhodnutí žalované také nelze vytknout nesprávnou aplikaci § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Podle tohoto ustanovení lze horní hranici míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti zvýšit až o 10 procentních bodů, pokud je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce zdravotní postižení, které s ohledem na jeho předchozí výdělečné činnosti, dosažené vzdělání, zkušenosti, znalosti a schopnost rekvalifikace způsobuje pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu této schopnosti. To platí obdobně, nastal-li pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti uvedený ve větě první v důsledku působení více příčin dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce. V posudku je přesvědčivě doloženo, že původní zhodnocení zdravotního postižení stěžovatele bylo posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení posudkově významně nadhodnoceno. Z hlediska komplexního posouzení zdravotního stavu stěžovatele proto posudková komise ministerstva jen konsekventně konstatuje, že pro zvýšení hodnoty podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky nenalezla žádný důvod.

Jelikož krajský soud při svém rozhodování vycházel z uvedeného posudku, nelze jeho postupu nic vytknout a Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo, než i tuto námitku stěžovatele zhodnotit jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl, shledav ji z výše uvedených důvodů nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaná, která měla úspěch ve věci, žádné náklady neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani žádné jí vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalované právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 24. března 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu